

• POMPEU CREHUET. •

COMEDIA D'AMOR

ANONIMO
VILLA
1881

COMEDIA D'AMOR

POMPEU CREHUET

Comedia d'amor

(DOS ACTES)

2.ª edició

BARCELONA
IMPREMTA-EDICIONS ARTÍS & CO. - BALMES, 54

1913

Aquesta obra és propietat de son autor, i ningú podrà representar-la, traduir-la ni reimprimir-la sense el seu permís.

La *Sociedad de Autores Españoles* és l'encarregada de cobrar els drets de representació. Queda fet el dipòsit que marca la llei.

PERSONATGES

- EL PARE. Es diu Josep. És exageradament gelós de les seves filles, i tremola per elles. Això el fa ser tot sovint quasi feréstec i molt desproporcionat.
- LA MARE. Es diu María. Té l'aspecte d'una noia de vint anys, amb cabells grisos. Eucara saltaria i ballaria.
- L' EULARIA. Vintitrès anys. Viu enamorada.
- LA ROSER. Vint anys. És hermosa, i se n'ha adonat. Vesteix amb elegància i porta flors al cap.
- LA LLUISA. Dinou anys. Llegeix noveles i té cabories encomanades. Vesteix estudiadament, du el pentinat baix i fa uns gestes lànguids. Porta sempre un llibre a la mà.
- LA MERCÈ. Divuit anys. Riu molt i és atrevida de mena. Pocs anys i poca experiència.
- LA NENA. Té deu anys i no ho sembla. Perquè de vegades diu unes coses...
- EN JOAN. Vinticinco anys. És molt simpàtic.
- L'acció en un poble de la costa, aprop de Barcelona.

Dreta i esquerra, les de l'actor

Aquesta obra va representar-se per primera vegada en el Teatre Català (Romea), la nit del 29 d'Octubre de 1905, baix el següent repartiment :

El Pare, senyor Capdevila; *la Mare*, senyora Parreño; *l'Eularia*, senyora Jarque; *la Roser*, senyora Clemente; *la Lluisa*, senyora Faura; *la Mercè*, senyora Baró; *la Nena*, senyoreta Santolaria; *en Joan*, senyor Barbosa.

Director artístic: DON JAUME CAPDEVILA

ACTE PRIMER

ESCENA

Salonet de confiança, de molta confiança. S'hi entra i surt amb llibertat, s'hi menja de tant en tant alguna lleminadura i s'hi treballa amb alegria.

Al mig hi haurà una tauleta rodona, i repartits per l'escena tots els altres mobles que convinguin al conjunt.

A la dreta, a primer terme, una porta que dóna a la cambra den Joan. A segón terme, el piano arrambat a la paret. I més enllà, una altra porta que dóna a l'escala.

A l'esquerra, dues portes que van a les habitacions interiors.

Al fons, la galería, que dóna al mar, blau i serè, amb una fresqueta que hi passa que retorna els esperits.

Per la galería hi ha un parell de balancins, que conviden a seure i a ensopir-se.

Matí d'estiu. Molt sol. Pau i bonança.

(La ROSER fa els seus estudis de piano en la calma del matí i en el silenci de la casa. L'EULARIA vaga distretament per la galeria... Pausa. En JOAN, que s'acaba de llevar, surt somrient de la seva cambra. La Roser, al sentir-lo, li parla així:)

ROSER

Bon dia, senyor doctor.

JOAN

I bon' hora, Roser de tot l'any.

ROSER

Has descansat bé?

JOAN

D'un són he passat la nit. I si no hagués estat aquesta serenada matinal, potser encara dormiria.

ROSER

Ai! Tens raó... Perdona'm... Mai me'n recordo de que dorms aprop del meu piano.

JOAN

Si m'és una alegria despertar-me entre tant belles harmonies!

ROSER

Com te'n rius!

JOAN

Vols res més hermós que tenir un despertador tant agradable i suau? No més hi faltava això en aquesta casa per a acabar de fer-la un paradís.

ROSER

Bé't llesves de bon humor.

JOAN

Qui no s'hi lleva amb aquest sol que fa i aquesta alegria que hi ha per tot arreu?

ROSER

Estàs alegre?

JOAN

Com puc estar trist si'm desperto sentint la teva música i després et veig a tu?

ROSER

Que ets dolent!

JOAN

Tu ets la dolenta! Que de bon dematí ja véns a temptar-me...

(L'Eularia, sentint la veu den Joan, va per entrar al salonet. Però a l'adonar-se de la conversa

es detura, tota contrariada. Lluita un instant i finalment es fa fonedissa... En Joan segueix parlant a la Roser amb el mateix tò enjogaçat.)
Me'n vaig per no veure't.

ROSER

Tanta por et faig?

JOAN

Molta, cosineta. Ets hermosa, i fas tots els possibles per a ser-ho encara més: et rodejes de flors i de cançons.

ROSER

Sí que'n porto de flors! Mira't: són de l'Eularia.

JOAN

Fa de jardinera l'Eularia? No ho sabia.

ROSER

Ella cuida el jardí, i nosaltres li prenem les flors...

JOAN

Ben fet!... I ella no se'n posa mai de flors?

ROSER

Mai! Creu-me: es torna molt estranya la meva germana...

JOAN

I més esquerpa!... Des de que soc aquí, no he pogut dir-li ni una paraula.

ROSER

No'n facis cas. Amb tothom fa lo mateix.

JOAN

interessant-se de sobte i no podent-ho dissimular

És que jo no dec ser-ho com tothom per ella!...
No ho trobes?

ROSER, *lleugerament disgustada*

Vès què m'expliques!

JOAN, *tornant als jòcs d'abans*

Bé, no t'enfadis, dòna! Em deixes seure al teu costat?

ROSER

Sèu.

JOAN

Escolta: I per què ho fas expressament això de ser tant maca?

ROSER

Ja hi tornes?... Més valdria que't cuidassis un xic de tu mateix... No sé com portes la corbata... Que te l'ha fet el gat?

JOAN

Sí. Me l'he deixada fer pel gat perquè la Roser li esmenés la plana.

ROSER

Quin gat dels frares n'hi ha de tu!

JOAN

Vols fer-me un llaç ben bufó?

ROSER, *sense fer-se pregar gaire,*
li fa el llaç de la corbata

I que sigui l'últim dia! Que vas agafant unes costums més senyores des de que ets aquí, tant mimat de tothom! (*Pausa.*) La vols com ahir?

JOAN

Tens unes mans divines!

ROSER

Pobres mans meves!

JOAN

Sentint-les tant aprop, combinant carinyoses el llaç de la meva corbata, m'agraden més que mai...

ROSER, *sempre molt complascuda*

De tot fas burla!

JOAN

Prou que ho sabs, Roser, que n'estic enamorat de les teves mans... No riguis... Les he somniades més vegades, si ho sabessis! I...

ROSER

Que callis! Callaràs d'una vegada, xerraire?

JOAN

Quin gènit! Ja pots ben dir de l'Eularia!

(Pausa.)

ROSER

veient-lo silenciós, afegeix, com qui no hi toca

I... què deies de les meves mans?

JOAN

Doncs deia que no sé lo que donaria per... per fer-te l'amistat, vaja!

ROSER, *rient de l'acudit*

Tarambana!

JOAN

No te'n riguis! Demana lo que vulguis, i ja ho tens concedit per endavant si'm deixes fer un petó en aquesta maneta que tinc ben presonera!

(Retenint-li una mà.)

ROSER

Fuig! Deixa'm!

JOAN

Ningú ho coneixerà, tonta!

ROSER, *desfent-se d'ell*

No pot ser, vaja!

JOAN

És dir que no?

ROSER

No i no!

JOAN

És la darrera paraula? De manera que mai podré fer-te'l aquest petó? Mai de la vida?

ROSER, *sapiguent-li greu negar-li tant en rodó*

Qui sab! Jo no parlo tant!... Potser un altre dia...

JOAN

Em dones una esperança?

ROSER

Mai s'han de perdre totes...

(*Ve la LLUISA, preçuda, de les habitacions de l'esquerra.*)

LLUISA

I en Joan? Que ja s'ha llevat en Joan?

JOAN

Bon dia, Lluïseta...

ROSER, *un xic contrariada*

Què li vols, tant dematí?

LLUISA, *després d'un moment de confusió*

Jo?... Res... És la mamà, que tot avui pregunta per ell...

JOAN

Vinc desseguida.

LLUISA

No, no. No corre pressa. Faries falta a la Roser...
(I se'n va somrient amb aires de superioritat.)

ROSER

Que és poca-solta aquesta criatura!

JOAN

No t'enfadis, que semblaries lletja... Escolta: com quedem pel petó?

ROSER

Vés! Vés a dintre, cabories! Que qui sab lo que's pensarien si tardaves!

JOAN

Doncs... amb el seu permís, cosineta.

(Reverencia còmica.)

ROSER

Vostè el té... cosinet! (*Ell, sense més compliments, se'n va. Pausa. Entra l'EULARIA.*) D'aont surts, Eularia?

EULARIA, *amb certa duresa*

De l'altre món, si't sembla!

ROSER

Et tornes molt desagradable, noia! Ara mateix ho dèiem.

EULARIA

Amb en Joan, potser?

ROSER

Com ho sabs?

EULARIA

M'ho penso... Com que sempre li esteu donant conversa!

ROSER

Devem fer res de mal!

EULARIA

Ni res de bé tampoc.

ROSER

Ets més esquerpa! Ja té raó en Joan... No pot ser més amable, i t'enfades si el tractem com se mereix.

EULARIA, *sobtadament interessada*

Doncs, heu parlat de mi?

ROSER

El xicot deia que't troba tota canviada...

EULARIA

Sí...

ROSER

I jo li he contestat que no havia d'estranyar-ho, que amb tothom feies igual... I aleshores m'ha dit: «És que jo no dec ser-ho com tothom per ella...» Vès què't sembla!

EULARIA

Ha dit això en Joan?

ROSER

I es veia que li sabia greu trobar-te tant estranya...

EULARIA, *després d'una curta pausa*

És que no hi puc fer més! Que sou vosaltres les que'm feu semblar estranya!

ROSER

Aquesta és bona!

EULARIA

Sí, vosaltres! Que l'ompliu d'atencions amables

i rialleres, que no'l deixeu un moment, que sou com la seva ombra!... I, és clar, jo, què haig de fer! Amb el meu gènit, faci lo que faci, sempre quedo malament...

ROSER

Mireu, la mosqueta morta! Així resulta que't queixes de tu mateixa! Perquè no sabs ser tant amable com voldries...

EULARIA

És que jo no sé fingir!

ROSER

Ah! I nosaltres fingim?

EULARIA

Mai us havia vist tant expressives!

ROSER

En Joan és distint dels altres homes: és el nostre cosí.

EULARIA

Sempre's troben excuses.

ROSER

I què tanta música! El xicot s'ho mereix, i si no t'agrada...

(Entra el PARE, que, sentint a la Roser, l'interromp bruscament:)

EL PARE

Ja parleu d'homenots?

(Entra desseguida la NENA duent una gran nina, que corre a ensenyar a l'Eularia.)

LA NENA

Eularia! Eularia! La nina va mudada!

(La Roser, sense afectar-se gens ni mica per l'interrupció del seu pare, corre cap a ell i diu, acaronent-lo:)

ROSER

Ai la meva senyoreta bufona!...

EL PARE, *tot satisfet, desfent-se d'ella*

Serietat, serietat!

ROSER

Doncs jo vui riure!

EL PARE

Prou que s'acabaràn les rialles, si no'm voleu escoltar!... Joventut, joventut! Pocs mals de cap, poca experiència... I qui gemega ja ha rebut!

ROSER

Papà!

EL PARE

Què hi ha de nou?

ROSER

Ja comences a predicar, tant dematí?

EL PARE

I en dejú que m'hi posava! Siguem pràctics: s'ha llevat en Joan?

ROSER

Fa una estoneta.

EL PARE

Doncs porteu l'esmorzar.

EULARIA

Hi corro.

(Deixa la Nena i surt. El Pare desplega el diari i es posa a llegir-lo, tot atent.)

LA NENA, *anant cap a la Roser amb la nina enlaire*

Mira, Roser!

ROSER

I per què va tant maca?

LA NENA

És que ha de festejar!

ROSER

Ja li has buscat xicot?

LA NENA

Vui demanar al papà que n'hi compri un de ben bufó i de ben valent.

ROSER

Te'n guardaràs ben bé de demanar-li!

LA NENA

Em renyaria?

ROSER

I força! Que les nines no's casen.

LA NENA

Oi que sí! La Carmeta en té una de casada.

ROSER

Doncs la teva es farà monja.

LA NENA

Tant se m'endona! Com que el xicot també la robaria del convent... vès!

(Ve l'EULARIA duent esmorzar per a tres : xocolata amb melindros i cafè amb llet. Ho deixa tot sobre la taula, i després, prenent el diari del seu pare, diu:)

EULARIA

No és hora de llegir!

EL PARE

Santa paraula!

(Se'n va a seure prop de la taula, seguit de la Nena, que, triant la xicra més grossa, diu:)

LA NENA

Jo vui aquesta.

EL PARE

Posa't el tovalló.

EULARIA, *posant-li*

Vina...

ROSER

Que tacaràs la nina!

EL PARE

Això rai! Ja passarem bogada...

LA NENA

Ja passarem bogada...

ROSER

Justa!... Vols que la porti al séu llitet? Fa una cara de són!

LA NENA

I desseguida la vindré a despertar, oi?

ROSER

La taparé ben tapadeta...

(I amb la nina als braços va per a sortir. La nena es posa a esmorzar tota decidida. El Pare, notant-ho, crida a la Roser:)

EL PARE

I avisa an en Joan, sents? Després li tocaria de-
junar, perquè veig que la nena porta pressa.

*(Se'n va la Roser. L'Eularia surt a la galeria.
Pausa.)*

LA NENA

Tens gana, papà?

EL PARE

Molta! Per què m'ho preguntaves?

LA NENA

Oh! Per res.

EL PARE

Per res de bo, vols dir! Ah, lleminera! Si fossis
un xicot, et posaria d'aprenent en una confiteria :
per càstic!

LA NENA

Em menjaría tots els carmetlos.

EL PARE

Et farien mal de ventre i els avorriries.

(Entra en JOAN tot jovial, i diu al Pare, que ja ha començat a esmorzar:)

JOAN

Vaja, bon profit, oncle!

EL PARE

Noi, en familia, deixo els compliments de banda.

JOAN

Ben fet. *(I tombant-se a l'Eularia, que és a la galeria mirant el mar, diu:)* Bon dia, Eularia.

EULARIA, *tota confosa*

Ah, ets tu, Joanet? *(Dubta. Després, per atreure'l, afegeix, sense moure's:)* Fa un dia molt hermos més avui, veritat?

JOAN, *sortint a la galeria*

Quin cel més blau i quina mar més quieta!...
(Pausa. Ràpid i com decidint-se a parlar-li:)
Escolta, Eularia... T'haig de dir una cosa...

EULARIA, *tota emocionada, acostant-s'hi*

Digues...

JOAN

No t'enfadaràs pas?

EULARIA, *molt carinyosa*

Per què vols que m'enfadi? Parla...

EL PARE

Vina a esmorzar, noi, que la nena ja mira de reull la teva xicra.

(En Joan va per a parlar a l'Eularia. Més ella, sobtadament avergonyida, se n'aparta i diu, com trobant una salvació en l'escusa:)

EULARIA

Mira, Joan: el papà et crida!

JOAN, *pensant-se que ella ho fa per no escoltar-lo, diu, tot disgustat i boi anant-se'n*

Ja hi vaig, ja hi vaig... No sé com t'has tornat, Eularia!

EL PARE, *an en Joan, quan el té aprop*

Sèu, home! Sèu, d'una vegada!

(L'Eularia ha quedat tota indecisa i se sent adolorida per la seva mateixa tímidesa. Lluita un moment i, no sabent com sortir-se del pas, se'n va poc a poc boi murmurant:)

EULARIA

No sé perquè haig de ser d'aquesta manera!

(En Joan ha quedat un xic pensatiu i mira vers ont ha desaparegut l'Eularia.)

LA NENA

Escolta, papà: que fa mal de ventre això que mengem?

EL PARE

Els melindros? No, tontota. No coneixes que si'n fessin la mamà ja no'ns en donaria?

LA NENA

Doncs, mira : si'm posessis d'aprenent en una confiteria, em menjaría tots els melindros.

EL PARE

No la sents, Joanet? La picardia no la deixarà créixer an aquesta criatura! (*Rient com un benaventurat. Pausa. Després, fixant-se en el posat del jove, afegeix:*) Et veig tot capficat... T'anyores?

JOAN

Anyorar-me entre vostès, en la pau d'aquesta casa?

EL PARE

Com me fas la propaganda! Sentint-te, qualsevol creuria que'ns véns a veure tot sovint. I si no estic descomptat, aquesta és la primera vegada que't tenim entre nosaltres.

JOAN

I que sabia jo que s'hi estés tant bé! Quan els

meus pares vivien, jo no hi pensava en el caliu de simpatía que podia trobar entre vostès...

EL PARE

Ah, desagrait! És dir que has necessitat sentir-te sol per a pensar en nosaltres, oi?... Bé, no hi fa res: t'ho perdono, mentres ara'm prometis que no't mouràs d'aquí fins que te'n treguem.

JOAN

No pot ser, oncle. Passada la festa major, me n'haig d'entornar sens falta a Barcelona. Els meus malalts...

EL PARE

Vetaquí lo que teniu els metges: sempre us triga l'enviar gent a l'altre barri. Però no t'es-pantis: tampoc en falten de malalts en aquest poble. I si en faltessin i et decidissis a quedar-te, ja'ns inventariem noves malalties.

JOAN

Encara em farà riure!

EL PARE

I si, home! No s'hi està pas tant malament aquí, amb aquest aire pur que hi ha per tot arreu... Nosaltres, abans, no més hi veníem a passar l'estiu. I mira't: sabs que ara fa quatre anys la Roser va estar malalta? Doncs aleshores ens va espantar el viatge i vàrem començar a ro-

mancejar per aquí... I res, que tot romancejant, ens va sorprendre l'altra primavera amb aquell bé de Deu de flors i cants de rossinyol... i vès qui es mou, aleshores!

JOAN

Sí que és lo més senzill del món deixar de viure a Barcelona!... I ningú va queixar-se?

EL PARE

No més l'Eularia se'n va adonar una mica del canvi... Però les altres? Ja ho has vist: sempre rient i sempre enjogaçades! I la dòna? Creuràs que mai l'he vista tant contenta?

JOAN

És molt alegre, la tia!

EL PARE

Com unes Pasqües! Devegades em penso que és més criatura que les noies. Fresca i riallera, juga amb elles d'un cap de dia a l'altre.

JOAN

És una delícia... Quan penso en l'encant d'una família ben avinguda em sento patriarca!

EL PARE

Dóna molts mals de cap una família, Joan! Tu no més la coneixes per fòra.

JOAN

I amb aixó ja'n tinc prou perquè se'm desvetlli el desig de formar-ne pel meu compte : ja veu!

EL PARE

Bona l'hem feta, noi! Veig que la soletat en que has viscut fins ara t'ha remogut els interiors sensibles... Vols-t'hi jugar que ja has pensat en casar-te?

JOAN

I per què no... si trobés qui vulgués estimar-me?

EL PARE

Quin disbarat, Mare de Déu!

JOAN

No ho sé comprendre. El camí de l'iglesia l'hem de seguir tots un dia o altre... L'ha seguit vostè... El seguiràn les seves filles...

EL PARE

Mai, mentres jo pugui evitar-ho i tingui seny per elles! (*Pausa.*) El matrimoni és un perill esgarrifós; és com un abim obert als peus de la joventut inexperta; creu-me. Abans de llençar-s'hi, s'hi ha de pensar molt i molt... i encara, després de ben rumiat, lo millor és deixar-ho córrer! Aquestes són les meves teoríes.

JOAN

Però si ningú es casés, com aniria el món?

EL PARE

Millor que ara, Joan. Fòra renyines i fòra mals de cap. Els homes que són bons per a alguna cosa, podrien fer-la lliurement, sense rebequeries de dòna ni plors de criatura. I les dònes, deixant de casar-se, es pot dir que deixarien de sofrir.

JOAN

I el món s'acabaria! I vet-ho aquí tot arreglat!

EL PARE

I què s'havía d'acabar, sant cristià!... Sempre hi haurà tontos, veritat?

JOAN

És clar...

EL PARE

Doncs aquests, com que no són bons per a res més, servirien per a casar-se... Què te'n sembla?

JOAN

Que les seves idees no convenceràn a ningú predicades per vostè mateix.

EL PARE

Si justament d'això'm queixo, home! Veus les

noies? Aont estaràn millor que al costat nostre? Aont seràn més ditxoses i fins més estimades? Doncs ja puc cridar d'un cap de dia a l'altre: aprofiten totes les ocasions per a desmentir-me, i Déu vulgui que més endavant no se n'hagin de penedir... (*Petita pausa. Després, acarasant a la nena, afegeix:*) L'única que fa bondat, l'única que m'escolta és la nena... Veritat, filla meva?

LA NENA

Sí, papà... Però, oi que quan seré gran, també me'n deixaràs tenir de promès?

EL PARE, *escorregut,*
consultant el rellotge sobtadament

Recristina, que és tard! Noies! Maria!
(*Cridant-les.*)

JOAN, *esclatant a riure desvergonyidament*
Què li passa?

EL PARE

Que haig d'arribar-me fins al casino... (*Una mica picat per les rialles del jove, afegeix:*) Mai acabes de riure!

JOAN

No s'enfadi... És que m'adono d'una cosa molt graciosa i molt humana. Vostè, que tota la vida ha estat un gran enamorat, ara, perquè ha cregut veure en l'amor un perill per a les seves filles,

s'ha inventat tota una teoria per a combatre'l... I és clar! ¿Com vol que l'escoltin elles? La naturalesa parla més alt que tots els artificis dels homes, i estimaràn quan els hi arribi l'hora, sense preocupar-se de filosofíes!... Cregui'm : a l'amor no se'l detura predicant lo que no's creu. Si vol fer obra profitosa, encamini'l i aconselli'l!... Fòra d'això, tot són paraules : es trobarà totes les filles casades sense donar-se'n compte, i lo més sensible és que passarà un disgust per cada una que se'n vagi casant...

EL PARE

Vaja, que't farem diputat!... Tots sou iguals, els joves.

JOAN

I els vells, tots per l'estil. Com diu la dita, el rector no's recorda de quan era escolà.

EL PARE

Prou que se'n recorda! Sinó que devegades convé no fer-ho veure!

(La Nena, durant aquesta escena, juga que jugarà... I tot jugant, se n'ha anat fa poca estona.)

JOAN

Pitjor que pitjor, aleshores!...

(Ara, atretes per la veu del Pare, entren la LLUISA i al cap d'un moment la MARE.)

LLUISA

Demanares, papà?

EL PARE

Porta el barret. *(Surt la Lluisa.)*

LA MARE

Què't passa?

EL PARE

Haig de sortir un moment. Això de la festa major porta molt tràngul.

LA MARE

I per què vols cuidar-te'n? Si tampoc en podem veure res, amb el teu gènit!... Figura't, Joan, que cada any ens costa una batalla poguer anar a l'envelat.

EL PARE

Com que sé que si'm deixo convèncer em toca retirar a les quatre de la matinada!

LA MARE

Bé hem de donar gust a les noies una vegada a l'any!

EL PARE

Aguanta't amb les noies, que cauríes!... Si tu hi disfrutes més que elles! Ves què m'esplicaràs!

(Ve la LLUISA, duent el barret del séu pare.)

LLUISA

El barret.

EL PARE

Està bé... M'acompanyes, Joan?

JOAN

Sí.

(Va per entrar en la seva cambra, quan la Lluïsa li diu apart:)

LLUISA

Tinc una cosa per a tu...

JOAN

Pot saber-se lo que és?

LLUISA, *amb molt misteri*

Una sorpresa...

JOAN

Em faràs estar amb ansia...

LLUISA

Jo hi estaré fins que tornis... Si et quedessis, t'ho ensenyaria desseguida... Queda't, home!

JOAN

No pot ser. L'oncle s'enfadaria.

LLUISA, *un xic picada*

T'ho demanés la Roser, ja fóra una altra cosa!

JOAN, *estranyat, no comprenent l'indirecta*
La Roser?

LLUISA

Sí, la Roser! Que't penses que soc cega?

(En Joan entra en la seva cambra. Ve la MERCÈ, tota esbojarrada i rient:)

MERCÈ

Quin tip de riure! M'he fet un tip de riure!...
No ho sabs, mamà? La nena vol fer un casament!
M'ha encomanat que digués al papà que li comprés un xicot per a la nina.

EL PARE, *còmicament irat*

Això ja és massa! Aont és aquella baldufeta?
Li donaré una surra.

MERCÈ

I s'enfada el papà! Jo'm moriré de riure.
(Torna en JOAN, amb una americana nova, a punt de sortir.)

JOAN

Quan vulgui, oncle.

MERCÈ, *emprenent-lo desseguida,
tota atrevida i riallera*

Aont vas tant mudat?

(Ell, distret, no li contesta.)

EL PARE, *an en Joan*

Anem. Després ja'ns veurem les cares amb aquella mocosa!

MERCÈ, *encara an en Joan, estranyada
del séu silenci*

Que no'm vols dir res, avui?... Doncs té: per càstic!

(I li dóna un pessic recargolat al braç.)

JOAN, *corrent-li al darrera
i no aconseguint-la*

Te n'has de recordar!

MERCÈ, *seguint el jòc amb tota l'ànima*

Que no m'atrapes!

(En Joan topa amb el Pare i trontollen un moment, a punt de caure.)

EL PARE

Atura't!... Que us passa sovint això? Doncs aviseu-me, que m'apuntalaré...

JOAN

Són aquestes xicotes, que sempre estàn de broma.

EL PARE, *boi prenent-lo del braç
i enduent-se'l*

Anem, noi, anem; que tenies l'arrencada i hauries fet desgracies.

(Surten alegrement en Joan i el Pare. Pausa.)

LA MARE, *reprenent a la Mercè,
boi escapant-li el riure*

Quin poc enteniment!

MERCÈ, *pantejant de cansada
i sempre amb la rialla a flor de llavi*

És ell, qui ha començat!

LLUISA, *un xic picada
i sempre mirant de mossegar, però sense gelosia*

Bona excusa té el malalt...

MERCÈ

Sempre rondina, aquesta!

LLUISA

Tens l'animació de les castanyoles, noia. Molt riure i molta xerrameca i moltes coloraines; però

et tenen d'excitar per a que t'alegris. Quan queda sola, no hi ha ningú més ensopit que aquesta criatura!

MERCÈ

Qui parla d'ensopits, Mare de Déu! Et passes el dia amb el mateix posat d'estatua: llegint i rumiant. I no obres boca si no és per a dir una sentència... Si ja no fossin inventats, el primer que parlaria amb tu inventaria els badalls.

LA MARE

D'això se'n diu cantar-les clares!

MERCÈ

Com que sembla que'n tinga enveja, aquesta, de les meves rialles!

LLUISA

Riu tant com vulguis, noia! Mentres no'm facis mal de cap...

MERCÈ

Els llibres te'n faràn de mal de cap... Mira que les dònnes no hi hem nascut per a catedràtics!

LLUISA

Devem haver nascut per a poques soltes!

MERCÈ, *saltant picada*

A qui diràs poca-solta?

LA MARE

Tant que parleu, i ningú es cuida d'endreçar aquesta taula.

(Per la taula ont acaben d'esmorzar, que ha quedat tota desordrenada. Vénen la ROSER i l'EULARIA, boi disputant i sense adonar-se dels personatges que són en escena.)

ROSER

No m'amoïnis, sents? No m'amoïnis!

EULARIA

No cridis, dòna. Et deia res de mal, per ventura?

ROSER

El tracto com me sembla an en Joan, ho tens entès? I si no t'agrada, deixa-ho!

LA MARE, *que estava endreçant la taula, diu, dirigint-se an elles*

Ah! Vosaltres també renyiu per lo mateix? Sembla el mercat de Calaf aquesta casa!

EULARIA

Jo... *(I, per dissimular, s'acosta a la seva mare*

i, tot prenent-li la feina dels dits, diu:) Deixa'm: ja ho portaré allà dintre.

(L'Eularia se'n va. Pausa.)

LA MARE, *fent la seria, diu a les noies,*
clavant-les-hi mirades acusadores

Desde que va arribar en Joan, que no tenim un moment de tranquil·litat!... Em voleu dir per què?

(Elles, veient-se descobertes, baixen els ulls i van contestant així, per a desviar la conversa:)

LLUISA

És la Mercè...

ROSER

És l'Eularia...

(Pausa. La Mare fa per retenir-se el riure. Finalment no pot més, i diu, tota enjogaçada:)

LA MARE

Sigueu franques! Quina és, entre totes vosaltres, la que n'està més agradada den Joan?

MERCÈ, *tornant-se roja*

Si no renyim per xò...

LLUISA, *desviant la mirada cap al mar*

Com se'n riu la mamà...

LA MARE, *observant-les un moment*

Prou que se us coneix amb la cara, que l'he endevinat el motiu de les vostres disputes!... Vaja, ja m'ho podeu confessar, que no m'enfadaré! Veritat que no faríeu les desmenjades si en Joan s'enamorés d'alguna de vosaltres?... (*Silenci absolut. Però la Mare afegeix, com aquell que no hi toca:*) Perquè, ben mirat, és un xicot que val la pena...

(*Elles dubten. Després, passejant-se per l'escena amb displicència, van contestant pausadament:*)

ROSER

Ja és força simpàtic, ja...

MERCÈ

I molt de la broma...

LLUISA

Parla divinament...

LA MARE, *rient victoriosa*

Veieu com poso el dit a la llaga?

ROSER, *mossegant-se els llavis desseguida*

Ets mal pensada!

LLUISA, *fent per fugir d'estudi*

Et perds per massa llarga!

LA MARE

Ja ho sentirem a dir! El cas és que us veig a totes molt interessades amb ell... (*La Lluisa s'arronsa d'espatlles fent la desentesa. La Roser va per fer-se fonedica. La Mercè va per sortir a la galeria... Aleshores la Mare diu, amb tota la intenció del món:*) I, per altra part, em sembla que'l noi no's fa gens el desmenjat... (*Ràpidament, amb molta decisió i quasi a la vegada, les noies contesten aixís:*)

ROSER

I què ha de fer!

MERCÈ

Si és més dolent!

LLUISA

Es perd de vista!

LA MARE, *satisfeta de sortir amb la seva, afegeix*

Ah, sí?... I una cosa m'intriga: I ¿quina, d'entre totes vosaltres, deu ser la preferida per en Joan?

ROSER, *amb fingida humilitat
i com qui no vol dir-ho*

Jo bé'm penso agradar-li força...

MERCÈ, *amb aires reflexius*

No voldria fer un mal pensament, però em sembla que s'ha enamorat de mi...

LLUISA, *sentenciosament*

Desenganyeu-vos, noies: jo, que hi entenc una mica en coses d'estimació...

MERCÈ, *saltant decidida*

I què has d'entendre tu!

ROSER, *amb certa compassió*

No't facis il·lusions...

LA MARE

Les meves nenes!... No volen que siga dit que un jove les hi agrada i es pensen agradar a tot-hom més que ningú!

LLUISA

amb vehemència, quasi disposada a barallar-se

Es aquesta vanitosa!

ROSER, *en el mateix tò*

Jo, vanitosa?

LLUISA

Sí. Que perquè ets maca ja't penses fer la pols a totes! I en les coses del cor...

ROSER

Calla, romàntica!

LA MARE, *veient que la cosa s'enreda*

I calla tu també! *Gran xerradiça entre les no-*

ies.) I calleu totes!... ¡Que si no us poseu d'acord aviat,estic veient que us el tindreu de fer a palletes an el pobre Joan!

MERCÈ, *amb tota l'ingenuitat*

Això! I si ens el féssim a palletes?

(*La Mare riu molt. Elles queden una mica escamades.*)

ROSER

Qué ets ignoscenta!

LLUISA, *un xic picada*

Totes en som d'ignoscentes. Que no ho heu conegut que la mamà es volia riure de nosaltres?

LA MARE

Lo que jo vui, senyoretetes, és acabar d'un cop amb les vostres renyines. Aquesta situació no pot durar. S'ha de decidir una cosa o altra. No ho trobeu?

ROSER

Naturalment.

LLUISA

Vès qui ho arregla!

LA MARE

Si em voleu escoltar, m'empenyo en arreglar-ho!

ROSER

Doncs parla!

MERCÈ

Què farem?

LA MARE

Feu una cosa.

LLUISA, *impacientant-se, com totes*

Digues!

(La mare va a parlar, i totes la rodegen escoltant, mig en serio, mig en broma.)

LA MARE

No us agrada en Joan? No n'esteu totes un xic enamorades? *(Se van mirant elles amb elles, i cap s'atreveix a contestar. La Mare insisteix aixís:)* No tornem a fer el desmenjat! Som entre dònnes, i llops amb llops no's mosseguen!

LLUISA, *decidint-se*

Vaja, doncs... no'ns desagrada...

MERCÈ, *agafant-s'hi*

Això: no'ns desagrada...

ROSER

Justa.

LA MARE, *que no ha parat d'observar a les noies, ara no pot més i trenca a riure, tot dient*

Si el vostre pare us sentís, s'hi feriria!... Pobre papà! Ell, que vol allunyar-vos dels perills, poc s'ho pensa que s'ha ficat el lladre a casa!

ROSER, *amb displicencia*

Tots fossin com aquest!

LA MARE

De bona gana et deixaries robar, tu que en-raones!

(*Ve l'EULARIA. S'endevina que ha lluitat abans de decidir-se a entrar, pressentint l'escena. Diu, amb tota la naturalitat que pot:*)

EULARIA

Mamà...

LA MARE

Què hi ha de nou?

EULARIA

Que't demanen.

LA MARE

Vinc desseguida.

ROSER, *veient que la Mare va per deixar-les, diu a l'Eularia*

Sempre véns a trencar les oracions, tu també!

EULARIA, *lleugerament irònica*

Oh, no va depressa! Si parlàveu de coses interessants, pot seguir la conversa...

(I va per sortir.)

LA MARE

No ho sabs, Eularia? Les teves germanes estàn enamorades.

EULARIA, *amb amargor i no sabent què dir*
Elles rai!

MERCÈ, *desconcertada per l'actitut de la Mare*

Però, mamà... Mai se sab si parles en serio o en broma!

LA MARE

I ben en serio que parlo. Això s'ha de acabar, he dit!

LLUISA

Doncs vinga un medi per a saber el pensament den Joan!

LA MARE

Tanqueu-lo en un quarto fosc i no'l deixeu sortir fins que's decideixi per una de vosaltres. *(Rient:)* Anem, Eularia, anem; n'hi ha un tip d'aquestes noies!

ROSER, *ja bromejant-hi*

No ho trobo mal pensat...

MERCÈ

Aixís que vinga, l'agafem entre totes i el tan-
carem al quarto de les rates!

LLUISA

I no veurà més el sol fins que's resolgui!

MERCÈ

Ja'ns ajudaràs, Eularia, que'm sembla que deu
pesar molt el cosinet!

EULARIA, *sentint-se ferida i amb veu quasi plorosa*

A mi deixa'm tranquila!

ROSER, *mofeta, fent-li una carícia*

No t'enfadis... No t'enfadis.

EULARIA

Sou unes tarambanes!

MERCÈ

Ui, quin gènit! Aviat no's podrà fer ni un xic
de broma!

EULARIA

Comedia, és lo que feu! Una comedia que no
us escau gens ni mica!

MERCÈ

Mamà! No sents, mamà, quin llenguatge?

LA MARE

Eularia, no t'exaltis!

EULARIA

Me'n vaig per no sentir-vos!

LA MARE

Però, dòna...

(Fent per detenir-la, tota riallera.)

EULARIA, *se'n va violentment, tota adolorida*

No vui que m'atormentin més, aquestes!

(Pausa.)

LA MARE, *pensativa,*
pregunta a les noies amb molt interès

Què té l'Eularia?

(Elles, no donant importància a la cosa, ni menys contesten. Només la Lluisa diu, per dir alguna cosa:)

LLUISA

Tot és enveja...

LA MARE, *boi anant-se'n, diu apart*

Potser sí que tot jogant, jogant...

ROSER

Mamà! No'ns deixis!

LA MARE, *seguint els seus pensaments*

Qui sab!

MERCÈ

Però, i d'allò den Joan?

LA MARE

Ah, sí!... Ja'n parlarem un'altra estona!

(*Se'n va. Les noies segueixen rient enjogaçades sense parar-se en lo que ha passat amb l'Eularia.*)

TELÓ

ACTE SEGÓN

ESCENA

El mateix salonet de confiança. Cau la tarde i s'extén sobre totes les coses com un vel de tristesa indefinida...

(En la galeria, la MERCÈ fa puntes en un coixinet molt elegant; la LLUISA llegeix, asseguda indolentment en un balanci; la NENA, entre les germanes, juga amb la seva nina. A primer terme, aprop de la taula, la MARE i l'EULARIA van cusint distretament. Pausa...)

LA MARE, *a l'Eularia,*
que ha quedat com encantada

Te veig tota capficada, noia.

EULARIA, *després d'un moment d'indecisió*
Capficada? No ho creguis...

LA MARE

T'has tornat roja...

EULARIA

No'n facis cas. Tot avui que no sé com estic.

LA MARE

Que no't trobes bé?

EULARIA

Divinament.

(Pausa.)

LA MARE, *decidint-se de cop i en veu baixa per a que no se n'enterin les altres noies*

Escolta, Eularia.

EULARIA, *amb molta naturalitat*

Digues.

LA MARE

Què't passa fa uns quants dies?

EULARIA

Res...

LA MARE

Des de que va arribar en Joan, que't trobo tota canviada.

EULARIA, *baixant els ulls avergonyida*

No sé... (*Després, tornant en si, contesta tranquilament:*) T'ho deu haver semblat.

LA MARE

Tu mateixa... Però t'adverteixo que fas mal fet de no confessar-m'ho tot.

EULARIA

I, què vols que't confessi si no tinc cap secret?

LA MARE

I doncs, per què vas enfadar-te amb les teves germanes l'altre dia?

EULARIA

Quan?

LA MARE

L'altre dia, abans de la festa major, quan elles feien aquella broma den Joan... Recordes?

EULARIA

Ah, sí!... Ni jo mateixa ho sé per què'm vaig disgustar. Soc aixís, què vols fer-hi? Potser soc massa seria... Després me'n penedeixo i em tinc malícia i tot... Però, de moment, ja ho sabs, per res m'enfado.

LA MARE, *gens convençuda,*
pregunta amb molta intenció

Vols dir? Res més que això?...

EULARIA, *baixa els ulls i diu amb veu suplicant*

Mamà...

LA MARE

Doncs, mira: qualsevol s'hauria cregut que n'estaves... aixís... com engelosida, de les teves germanes.

EULARIA

I ara!...

LA MARE

Com que quan vivíem a Barcelona ereu tant amics, amb el teu cosí! Aleshores totes ereu unes nenes, menys tu, que ja començaves a fer goig... I, és clar, eres tu sola a donar-li conversa... Mentre que, ara, les teves germanes han crescut i totes se'l disputen... I en Joan és amic de totes elles...

EULARIA, *com per a sí mateixa*

Sí, sí... Es natural lo que ha passat!

LA MARE

I no't sab greu?

EULARIA, *amb lleugera ironia*

Per què? Si això és la vida! (*Pausa.*) Em vols creure, mamà? No'n parlem més.

LA MARE

Doncs no sigues d'aquesta manera!

EULARIA

Però com soc, Mare de Déu!

LA MARE

No'm neguis que lo que fan les teves germanes amb en Joan te desagrada força.

EULARIA

ja atormentada, diu amb molta vehemencia

Bé, sí!... Suposem que'm desagradés... I què? (*Pausa. I afegeix, com per a sí mateixa i amb fonda racança:*) Demà ell se'n va cap a Barcelona, i tot s'haurà acabat..., tot...

LA MARE

Què és lo que s'haurà acabat?

EULARIA

Res... Tot això que dèiem... (*Ve la ROSER de les habitacions de l'esquerra. L'Eularia, aixís que la veu, li crida, per a desviar la conversa, que ja se li feia molestosa:*) Roser! Que encara dorm el papà?

ROSER

Bé ho suposo: no l'he vist pas enlloc.

LA MARE, *ja distreta, rient*

Va tant cansat d'aquestes festes, pobre Josep!

ROSER

L' ha agafada ben forta. És una migdiada que durarà fins al vespre.

EULARIA

Després no tindrà gana per a sopar...

LA MARE

I si el cridéssim?

EULARIA

No s'enfadarà pas?

LA MARE

Ja'l despertarem amb modos, no t'espantis. Tu, Roser : vés a tocar el piano.

ROSER

Què vols que toqui?

LA MARE

Qualsevol cosa... Fés força soroll; quant més soroll, millor! (*La Roser se'n va a seure prop del piano, disposant-se a tocar.*) Espera't! (*Volent-li dir que no comenci encara. Després, tombant-se a l'Eularia, afegeix:*) Anem, Eularia!

EULARIA

Què't proposes?

LA MARE

amenaçant, en broma, cap ont dorm el pare

Ah, dormilega! Ni als angelets del cel els des-

perten amb tanta finura. Ja veuràs, Eularia : tu l'agafes pel cap i jo pels peus. I no pararem fins a tenir-lo més desvetllat que una sargantana... (*Després, tombant-se a la Roser, afegeix:*) Roser : a la una, a les dugues... a les tres! Comença el terratrèmol, filla! (*La Roser arrenca a tocar desesperadament. I al compàs de la música surten l'Eularia tota somrienta i la Mare rient molt:*) Ja veuràs quina cara de prunes agres! (*La Mercè i la Lluisa, que són a la galeria, es sorprenden totes i interrompen la seva feina.*)

LLUISA, *alçant-se alarmada*

Això és un desvari musical!

LA NENA, *veient la força amb que toca la Roser, diu, corrent cap an ella*

Vols que t'ajudi?

ROSER

Vina!

(*I les dugues germanes segueixen tocant el piano desacompassadament.*)

MERCÈ

Prou!

LA NENA

Despertem el papà!

LLUISA, *a la Roser*

Sossega't, dòna!

ROSER

Vaja, nena : ara ja n'hi ha prou... El papà ja's lleva.

LA NENA

Vaig a fer-li pecigolles!

(I se'n va. Les noies tornen a la seva feina, i el grupu queda silenciós bona estona. La Roser comença a parlar amb les seves germanes, oblidant-se poc a poc del piano.)

ROSER

Esteu molt ensopides!

MERCÈ

Després de la festa major, ja se sab : tot són cares llargues.

LLUISA

És que sí que deixa tristesa una festa que s'acaba!...

ROSER

M'ha quedat el cap ple de músiques i dances...

MERCÈ

Mira que no hem parat en tots tres dies!

ROSER

I ara aquesta gran calma que comença...

MERCÈ

Ja'ns hi anirem acostumant...

(*Pausa. La Roser tecleja el piano amb displiacencia, i diu:*)

ROSER

Feia així aquella americana...

MERCÈ

Bé prou que me'n recordo... (*I, entre dents, canta lo que toca la seva germana.*) Vaja, que'ns hem divertit molt!

ROSER

Jo ja voldria ser a l'any vinent.

MERCÈ

Fa l'efecte de que no hi hem d'arribar mai, oi, tu? (*I riu de l'acudit.*) Vès de què ric ara, jo també!

ROSER, *tornant a teclejar el piano*

I d'això, te'n recordes?

MERCÈ

El vaig ballar amb el mestre, i si em descuido el faig caure... (*Pausa llarga.*)

LLUISA, *tancant el llibre que llegia*
Té! Ja no m'hi veig.

MERCÈ

Per la Mare de Déu d'Agost, a les set ja és fosc.

LLUISA

Paciència... *(Una altra pausa.)*

ROSER

I què llegies?

LLUISA

Un llibre molt interessant... Agradarà molt an Joanet : n'estic segura. Li deixaré per al viatge.

MERCÈ

Te'n guardaràs ben bé! Si el vol llegir, que's quedi!

ROSER

Això: si el vol llegir, que's quedi! *(Pausa.)*

MERCÈ

És un xicot estrany!... Diu que hi està com al cel entre nosaltres, i, sense més ni més, ja parla de marxar cap a Barcelona.

LLUISA

No l'entendràs pas mai. És un temperament inquiet.

ROSER

Un capritxós, vols dir!

MERCÈ

Tant bé que estàvem!... Tant que'ns havíem divertit!... *(Pausa. De cop i volta, afegeix, com si se li acudís una idea lluminosa:)* Escolteu, noies! I si el féssim quedar?

LLUISA

Hi hem pensat massa tard...

ROSER

Vols dir que'n sortiríem?

MERCÈ

Jo m'hi empenyo, si em voleu ajudar!

ROSER

Doncs, compta amb mi!

LLUISA

Disposa.

MERCÈ

Podríem fer una cosa... Va, acosteu-vos!
(Totes la rodegen, i ella, amb molt misteri, va a parlar, quan entra el PARE amb tot l'aire de qui s'acaba de llevar i té encara un xic de són)

endarrerida. Fregant-se els ulls, com enlluernat, pregunta de sobte:)

EL PARE

Que és de Wagner allò que tocàveu?

MERCÈ

Ai! M'has espantat, papà!

EL PARE

Ja't dic jo que n'hi ha un tip d'aquestes noies!

ROSER

Fas una cara de sòn!...

EL PARE

Prou que m'ho sento... (*Badallant i estirant-se:*)
Tot està ensonyat, avui. Fins el mar, que mai dorm,
sembla tot encantat, amb aquesta llum somorta...
(*S'asseu en un balanci, tot mandrós i decaigut.*
I, badallant, diu:) Jo me'n tornaria al llit!...

ROSER

I, no't dones vergonya de pensar-ho?

EL PARE

Porto tres nits en blanc, com qui no diu res.
Ditxosa festa major!... Ja teniu sòrt de la mamà,
en semblants diades. Si no fos per ella, us tocaria
anar al llit a posta de sol, com les gallines... Que
jo ja no hi estic per a aquests trànguls!

ROSER

És que't tornes vellet!

EL PARE

I la vostra mare, cada dia que passa, es va tornant més jove!
(*Badallant.*)

MERCÈ

No facis més badalls, que s'encomanen!

LLUISA

Doncs, estàs molt cansat?

EL PARE

Cansat i disgustat. No teniu enteniment : ara me n'he acabat de convèncer.

MERCÈ

Per què? Perquè hem ballat?

EL PARE

Sóu unes esbojarrades! A veure! Què'n treieu de moure les cames amunt i avall, entre empenyes i trepitjades i al compàs d'una música estantia?

ROSER

Ai, ai! Ens divertim!

EL PARE

I què és lo que us diverteix? El ball?

ROSER

És clar!

EL PARE

Clar com la nit! I per què no balleu dones amb dones, si us diverteix el ball? Lo que us agrada és riure i bojejar amb el jovent: veus-ho aquí!

MERCÈ

Que ets extremós, papà!

EL PARE

Les canto clares, ja'm coneixeu. Sembla mentida que sigueu tant tarambanes! Què se'n treu, al cap d'avall, de tot aquest traspals?

MERCÈ

Oh!... Riure.

EL PARE

Tu sí que'm faràs riure!... Res no se'n treu, ho sents? Posar-se en perill constant de perdre la llibertat. Que no us ho he dit cent vegades que pels envelats hi corren una pila de desvagats que són l'engunia dels matrimonis amb filles? I doncs per què us migreu tant per anar-hi?

ROSER

El papà lo que voldria és tancar-nos en un aparador!

EL PARE

Jo pogués!

MERCÈ

I totes ens quedariem per a vestir sants.

EL PARE

Si aquesta, justament, és la gran sort de les noies! No sé perquè us ha de fer tanta por!... Ja ho diu la dita: Home casat, burro espatllat. Dòna casada...

MERCÈ, *en tò mofeta*

Burra espatllada, també?

EL PARE

No tant: burra amb carreter!

LLUISA

Sempre prediques lo que no creus...

(Pausa.)

EL PARE

I aont és en Joan?

MERCÈ

Ha sortit una estona...

(Pausa llarga. El Pare va ensopint-se poc a poc.)

ROSER, *notant-ho*

Noies: el papà ja hi torna!

(I totes el rodegen esbojarradament, agafant-lo per les mans i cridant a la vegada:)

LLUISA

Apa!

ROSER

Cap viu!

MERCÈ

Apa! Cap viu!

EL PARE, *desvellant-se*

Encara m'hi adormiria... Me'n vaig a donar un volt. A veure si em topo amb en Joan i de passada em trec la sòn de les orelles.

MERCÈ

No tardis, que aviat soparem...

EL PARE

Ditxosa festa major!... Mai més m'enganyareu!
(I se'n va murmurant.)

ROSER

Sempre rondines... *(Pausa. Després, de cop i volta, diu a la Mercè amb una gran animació:)*
Va, Mercè! Digues!

MERCÈ, *fent la desentesa,*
però se li coneix que té desitjos de parlar
Què vols que digui?

ROSER

Allò, per a fer quedar an en Joan?

MERCÈ

Ah!... Doncs trobo que no hi ha com propo-
sar-li un dia de camp : una excursió a qualsevol
banda...

LLUISA, *molt animada*

A Santa Cristina, que és un lloc tant hermós!

ROSER, *un xic desil·lusionada*

Sí... No està mal pensat... Però'm sembla...

MERCÈ

Si li demanem ben demanat, no sabrà pas ne-
gar-s'hi : n'estic certa!

ROSER

añimant-se sobtadament, diu tota convençuda

Sí, sí! Lo principal és demanar-li amb traça!

MERCÈ, *amb molta picardia*

Ens hem de fer irresistibles, sabeu? Irresistibles!

ROSER

Que cada una de nosaltres ajudi a la temptació
amb tots els medis! *(Pausa.)*

LLUISA, *acudint-se-li una idea*

Escolteu, noies : i si ens ajudés l'Eularia a demanar-li? D'ella sí que'n farà cas!

ROSER

Vols dir?

MERCÈ

Cridem-la... Eularia!... Eularia!...

ROSER

Però no'ns refiem massa : s'ha tornat no sé com!

LLUISA

És una tonta! Si ella volgués, en faria lo que voldria den Joan. *(Ve la NENA.)*

LA NENA

Diu l'Eularia que ja ve desseguida...
(I es distreu jugant.)

MERCÈ

Eularia... Corre!

ROSER

Mentres no ho enredi tot...

LLUISA

No tinguis por: avui està de bona lluna.

(I ve l'EULARIA, tota riallera.)

EULARIA

Que's cala foc, potser?

MERCÈ, *sense preparació de cap mena,
li engega a corre-cuita*

Escolta, noia: volem que en Joan es quedi i volem que'ns ajudis a demanar-li...

EULARIA, *sorpresa i lleugerament disgustada*

Ah, vaja...

(La Roser i la Lluisa, notant-ho, diuen, quasi al mateix temps:)

ROSER

No t'hi pots pas negar!

LLUISA

És en bé de totes!

EULARIA, *asserenant-se, afegeix*

Però... de què's tracta? Deixeu-me respirar!

MERCÈ

Hem d'anar a Santa Cristina i volem que en Joan sigui de la colla!

EULARIA

A Santa Cristina? Ja m'agrada... Que ja ho sab la mamà?

ROSER

Ja li direm després...

MERCÈ, *molt determinada*
i per a acabar de fer resoldre a l'Eularia

Es tracta de conseguir que en Joan es decideixi d'una vegada per una de nosaltres. Que això no pot durar!

EULARIA, *ja disgustada, pregunta*
Què és lo que no pot durar?

MERCÈ

Això de bromejar amb totes i no resoldre res.

EULARIA

Però si s'ou vosaltres les que li busqueu el còs continuament!

ROSER

Sí, ja t'ho donaràn!

MERCÈ

Santa ignocencia!

LLUISA

Ja's veu que vius als llims! *(Totes riuen.)*

ROSER

Calleu, que arriba!...

(Silenci. Entra en JOAN quasi a les palpentes.)

JOAN

Ai, valgui'm Santa Llucia gloriosa, i quina fosquetat!...

MERCÈ, *guiant-lo exageradament
i acompanyant-lo a seure*

Jo t'acompanyo... Sèu.

JOAN

I còm és que esteu tant a les fosques?

(L'Eularia, que esperava l'oportunitat per a fondre's, diu:)

EULARIA

Ja porto llum desseguida...

(I va per a anar-se'n. Més les seves germanes la deturen un moment per a dir-li apart:)

LLUISA

No te'n vagis...

MERCÈ

Hem de demanar-li allò...

EULARIA

Ah, sí! (*I fent la desentesa, afegeix, tot anant-se'n:*) Ja torno, ja torno...

MERCÈ, *per l'actitut de l'Eularia, en veu alta i quasi picant de peus*

Em fa desesperar aquesta noia!

LLUISA

Mireu que ni voler-nos fer aquest favor!...

MERCÈ

I més tontes nosaltres de demanar-li!

JOAN

De què us les haveu, si pot saber-se?

MERCÈ

Res... De l'Eularia. Volíem que't demanés una cosa... (*I després afegeix, tota mimosa:*) Nosaltres no gosem...

JOAN, *estranyat*

I per què no goseu?

MERCÈ

Vès... Perquè tampoc ens ho concediríes...

JOAN

Sabs que és molt dir això?

ROSER, *també molt mimosa*

N'estem segures!

JOAN

Aneu equivocades. Si depengués de mi...

MERCÈ

No més de tu depèn!

JOAN

Doncs si és així, maneu-me.

(La Mercè i la Roser diuen quasi alhora i molt contentes:)

MERCÈ

Pensa-t'hi bé!

ROSER

Consti que t'agafarem pel mot!

JOAN

Vaja, què voleu? ¡Me feu estar amb ànsia!

(La Mercè, la Lluisa i la Roser diuen a la vegada:)

MERCÈ

Volem que't quedis!

LLUISA

Això!

ROSER

Volem que't quedis vuit dies més!

JOAN, *somrient*

Però, noies...

(La Mercè i la Lluïsa diuen, picant de mans i quasi alhora:)

MERCÈ

Ara no val a desdir-se'n!

LLUISA

L'home per la paraula!

JOAN, *encara somrient*

No, si no me'n desdic pas! *(De cop, repen-sant-se i posant-se seriós, afegeix:)* No més voldria saber una cosa: i per què no m'ho ha volgut demanar l'Eularia, aixó? *(Totes s'arronsen d'espatlles. Ell diu amb tristesa:)* Deu ser que li faig nosa...

MERCÈ, *per a retornar-lo, i molt ràpidament*

Doncs a nosaltres ens agrades d'allò més: vet-ho aquí... Ai, tu, perdona'm...

LLUISA

Farem una excursió a Santa Cristina.

JOAN, *pensatiu, murmura*

Sí, ja m'agrada... Però hi ha un inconvenient...
(*Com a punt de desdir-se'n:*) Veurem... veurem...

(*Pausa. Les noies quasi es veuen el plet perdut, quan la Lluïsa, acostant-se-li per l'espatlla i tota mimosa i insinuant, li diu:*)

LLUISA

Tinc un llibre per a tu.

JOAN, *amb indiferència*

Vinga.

LLUISA

No encara... Si't quedes, en l'endurem a Santa Cristina i el llegirem tots dos sota l'ombra dels arbres: veuràs que anirà bé!

JOAN

Sóu molt dolentes! (*I, somrient d'aquestes picardies, afegeix, animant-se de nou:*) I quin dia serà l'excursió?

MERCÈ

Ara ho enraonarem amb la mamà... (*I, fent la mateixa maniobra que la seva germana, afegeix:*) Ah, tu: escolta una cosa! Jo'm canso molt caminant.

JOAN

I què vols dir?

MERCÈ

Que si no vols que arribi reventada, haurem de fer bracet.

JOAN

Sóu el dimoni!

LA NENA, *per a imitar a les seves germanes, diu*

I jo voldré que m'hi portis a coll-i-bè, sents?

JOAN, *ben alegre altra vegada*

Totes me prometeu coses temptadores! Que no se'n parli més: vaja, sí: em quedo!

MERCÈ, *picant de mans*

Que estic contenta!

ROSER

I jo!

LLUISA

Anem-ho a dir a la mamà.

LA NENA

Jo hi yui anar amb barca.

MERCÈ, *apart, a la Lluisa, i boi sortint*

Consti que hi em tingut traça!

(Se'n van la Mercè, la Lluisa i la Nena, totes contentes i enjogaçades. Pausa.)

ROSER, *que ha fet per quedar-se sola amb en Joan, ara li diu tota insinuant*

Ets molt bon minyó...

JOAN

Oi que sí! *(I afegeix, bromejant-hi:)* Bé val un premi tanta i tanta bondat! No ho trobes?

ROSER

Demana lo que vulguis: soc magnànima...

JOAN

Tu mateixa.

ROSER

Em deixo fer... l'amistat, vaja!

JOAN

Déu meu! Ja'm triga tanta felicitat!

(I, ràpidament, li pren una mà per a besar-li. Entra l'EULARIA duent llum, i s'adona de tot.)

EULARIA

Bona nit i bon'hora.

ROSER, *seguint el jòc amb molta naturalitat,
com si no'ls haguessin sorprès*

No encara; estigues!... Això el día que anirem
a Santa Cristina...

(I va per a sortir.)

JOAN, *saludant, també amb molta naturalitat,
a l'Eularia*

Bona nit. *(I després, dirigint-se a la Roser,
diu, tot bromejant-hi encara:)* Doncs lo promès...

ROSER

Promès! Jo tinc paraula!

*(I se'n va rient. En Joan s'asseu en un balanci,
gronxant-se. L'Eularia, tota engelosida per lo
que ha vist, posa el llum sobre la taula i també
va per a sortir. Pausa.)*

JOAN, *trobant-se, finalment, sol amb l'Eularia,
li diu, per a començar conversa*

Que s'hi està bé aprop del mar, en aquesta
hora!

EULARIA

Sí...

*(Tot just se sent. I, tota tímida i silenciosa, va
per a sortir.)*

JOAN

Aont vas, Eularia?

EULARIA

Tinc feina per 'llà dintre...

JOAN, *amb veu queixosa*

Sempre tens feina... Sempre fuges de mi...

EULARIA, *avergonyida*

Jo?

JOAN

Sí: tu, tu!... Que't creus que no me'n adono?
Abans, sempre aprop meu, com una germana
carinyosa... I ara, sempre buscant excuses per a
deixar-me tot sol...

EULARIA

Tot sol? Mai t'ha faltat bona companyia... Ara
mateix...

JOAN, *amb certa violencia*

Què, ara mateix?

EULARIA

Res, res... Perdona'm! Com que vols que en-
raoni!

JOAN

Sí, enraona! De què pots acusar-me?

EULARIA

Jo acusar-te? No. No t'acuso, Joan.

JOAN

I doncs?

EULARIA

Res... Deixa'm... Diexa'm.

(I va per a sortir altra vegada.)

JOAN, *suplicant*

Eularia! No te'n vagis!

EULARIA

tota emocionada i amorosament queixosa, diu

Per què jugues amb mi?

JOAN

No'm diguis aquestes coses!

EULARIA

Per què jugues amb mi? Per qué'm tractes com a totes les altres dònnes, si jo no ho soc com les altres?

JOAN

Però, còm parles?

EULARIA

Podries fer-me molt mal, Joan! Podries fer-me molt mal i ja me'n has fet una miqueta...

(Se li humitegen els ulls i la veu li tremola...)

JOAN, *vivament impressionat*

Eularia! Eularia! Plores?

EULARIA

Deixa'm en pau, Joan... No'm diguis res...
Deixa'm tranquila en l'ombra del meu reonet
humil, que tot jugant, jugant, podríes ferir-me...
(*Aixugant-se les llàgrimes d'amagat, afegeix
amb veu que vol ser alegradora:*) I ara no hi
pensem més... Ja estic contenta! Veus com estic
contenta?

JOAN, *repeteix, emocionat*

Eularia... Eularia...

(*Pausa llarga. Després, la noia, ja asserenada,
diu amb molta naturalitat:*)

EULARIA

Soparem aviat... Ja vindré a avisar-te... Ho vols?

JOAN, *decidit, commogut, la deté i li parla aixís*

Escolta, Eularia: què tens?

EULARIA

somrient per força, encara amb els ulls humits

Jo?

JOAN

Sí! Què tens? Jo vull saber-ho tot!... Abans, al
meu costat, sempre hi somreies...

EULARIA, *amb fingida frivolitat*

Oh, abans!... Qui se'n recorda d'abans!

JOAN

Jo mai me n'he oblidat...

EULARIA, *amorosament indignada,
no podent contenir més la seva sinceritat*

Ah, no fingeixis! Tu no hi has pensat més!
¡Que, si hi pensessis, no series aixís ni faries
aquestes coses!

JOAN

Però, còm sóc? Què és lo que faig? (*Estranyat.
Ella fa un gran esforç per a contenir les llàgrimes.
Ell la contempla carinyosament, mira al
seu entorn i li ve un pensament que li fa com-
pendre tot lo que passa. Aleshores, diu aixís,
amb una gran dolcesa:*) Eularia... Tu parles per
la Roser...

EULARIA, *penedida de la seva sinceritat,
però sense esma per a contradir-lo*

No... no... Deixa'm...

JOAN

Sí: tu parles per la Roser... (*Ella baixa els ulls,
silenciosa.*) I ara, tonta!... No veus que era una
broma?

EULARIA, *amb veu tant feble que quasi no se sent*

Li anaves a fer un petò a la mà...

JOAN

I sí, no ho nego! Volíen que'm quedés...

EULARIA

I t'has quedat per ella, que és tant maca...

JOAN

No: t'ho juro. No m'he quedat per ella.

EULARIA

Doncs, per la Lluïsa, que és tant sabia?

JOAN

No... M'he quedat per tu! Per tu, la meva Eularia, que ets tant bona... tant bona...

EULARIA, *embadalida,*
sense esma ni per a contradir-lo

Còm vols fer-me contenta!...

JOAN

M'he quedat amb l'esperança de trobar un moment com aquest: per a parlar-te a soles com abans parlàvem; per a demanar-te perdó de moltes coses...

EULARIA

M'enganyes... M'enganyes... Per què m'enganyes, ara?

JOAN

Per a demanar-te perdó del meu passat: del meu aparent oblit d'un dia... Que jo sempre he pensat en tu, Eularia!

EULARIA

No, no: sempre, no: no diguis mentides!...

JOAN

Sempre! Sempre! T'ho juro!

EULARIA

I doncs, per què'm deixaves tota sola?

JOAN

I tu, per què te n'anaves?

EULARIA

Perquè els meus pares m'hi obligaven... Vaig plorar molt, però vaig haver de resignar-m'hi... Mentres que tu...

JOAN

Jo podia venir a casa vostra; és veritat. Però jo no gosava. I això justament era lo que volia que'm perdonessis... Que jo, fins darrerament, no ho he sabut lo molt que t'estimava...

EULARIA

Joan...

JOAN

Sí; t'estimo, t'estimo, Eularia meva!

EULARIA, *amb delícia*

De debò? De debò?

JOAN

I jo sufría quan et veia fugir del costat meu
aquests dies que he estat entre vosaltres...

EULARIA

I jo fugía perquè'm creia que tot havia passat
i no volía ser-te molesta...

JOAN

I pensaves en mi?

EULARIA

Mai t'he oblidat, Joan. No pots saber-los els
torments d'aquesta separació tant llarga... Jo
m'he desesperat quan eres lluny; i ara que eres
tant aprop sufría més encara: que jo't veia dis-
tret amb les meves germanes... El comprens, ara,
el meu sofriment? Jo he sentit gelosía de les me-
ves germanes!*(Esgarrifada de les seves mateixes paraules, es
tapa la cara amb les mans.)*

JOAN

Perdona'm!... Perdona'm!...

EULARIA

Sí; et perdono! Però vui confessar-t'ho tot: la seva comedia d'amor m'ha fet tremolar esgarri-fada. Que elles tenen totes les armes per a vèncer en el combat: bellesa i saber i atreviment...

JOAN

Però tu has vençut, perquè estimaves: que a l'amor sols l'amor el venç!... (*Prenent-la per la cintura, li diu a cau d'orella amb una gran passió:*) T'adoro!

EULARIA, *inefablement*

Joan...

JOAN

Eularia meva!...

(Sobtdament entra la MARE.)

LA MARE

Diu que't quedes, Joan? (*Més, adonant-se desseguida de lo que passa, diu amb molta ironia:*) Ai, dispenseu-me!... Pot seguir la conversa!

JOAN, *amb molta noblesa i serenitat*

Ja la seguirem més endavant, tia. Però abans necessitem el séu permís.

LA MARE, *contemplant un moment a la parella, demana, ja quasi somrient*

I doncs?

EULARIA

abraçant, tota commoguda, a la seva mare

Mamà...

LA MARE

Bé, vaja, sí... (*També tota emocionada, besa l'Eularia. I afegeix desseguida, tornant al seu caràcter rialler:*) Però consti que no'm ve de nou!

(*I ara ve la ROSER i al cap d'un moment la MERCÈ i la LLUISA.*)

ROSER, *a la seva mare, i per en Joan*

Veus com es queda?

LA MARE

Ja ho crec! I ara sí que no se us escaparà tant fàcilment!

MERCÈ

I tu que no t'ho volíes creure! Ela!

LA MARE

D'aquí un mes s'ha de fer el casament! No estic per a orgues...

ROSER, *entre sorpresa i avergonyida*

El casament?

MERCÈ, *pensant-se que va per ella
i fingint-se vergonyosa*

No'm comprometis, mamà...

LLUISA

El casament?

LA MARE

Sí, noies: volen fer-vos tietes.

MERCÈ

Però què t'empatolles de tietes?

(En aquest moment entra el PARE. Queda parat, amb els ulls com unes taronges, esperant en què acabarà tot allò. No diu res, però se li veurà en la cara que va de sorpresa en sorpresa.)

JOAN

Que, si no us sab greu, ens casem d'aquí a pocs dies. Veritat, Eularia?

(Ella fa que sí amb el cap. Totes les noies queden confoses, sentint lo extraordinari de la situació.)

LA MARE, *pel posat de les seves filles*

Quina consternació en les majories!

(Això les va retornant, i procuren pendre una actitut lo més airosa possible.)

LLUISA

Vaja, que per molts anys!

JOAN

En vida teva...

MERCÈ, *per l'Eularia, mossegant-se els llavis
i entre carinyosa i despitada*

Mireu la mosqueta morta!

ROSER

Ets una monja malaguanyada, noia!

LA MARE

Demà mateix cap a Santa Cristina a celebrar-ho!

(I ara, la Lluisa, la Mercè i la Roser, apropant-se per l'espatlla an en Joan, li van dient:)

LLUISA

Sabs aquell llibre? Doncs llegeix-lo tot sol: que la companyia devegades destorba.

MERCÈ

Sabs allò de fer bracet? Ja no'm cansaré: i si em canso, ja'n faré amb el papà.

ROSER

Sabs allò del petó? Espera a ser casat per a fer-me'l: així no hi tindrà res que dir la teva dòna...

EL PARE

que fins ara s'haurà estat amb la boca oberta, admirat, ja no pot més i pregunta amb veu de trà

Però què és tota aquesta farsa?

JOAN

Que'ns estimem, oncle!

EL PARE, *terriblement enèrgic*

Aquí no's casa ningú mentres jo visca!

(Moment d'esglai en les noies, que, per la part que'ls hi toca, no poden estar d'acord amb les idees del Pare.)

ROSER

I ara!

LLUISA

No'n facis massa, també!

EL PARE

Ja ho he dit!

MERCÈ

No siguis estremós!

LLUISA

Si també fugiràn... com en les noveles...

EL PARE

Amb quina habilitat defenseu la vostra causa!

LA MARE, *intercedint, junt amb les noies*

Humanitza't un xic!... Vaja, confessa que no pesa tant com diuen la creu del matrimoni...
(*I fent-li una carícia, tota posturera, afegeix:*)
Oi, tu?

EL PARE

Bo!... Ja'm vols eternir... Bé, sí: ho confesso...

JOAN, *suplicant*

Jo seré un bon espòs!...

EL PARE, *indecís*

Però i còm queden les meves teories?

LA MARE

I deixa-les estar! No convencen als joves ni poden seguir-les els matrimonís amb fills...

EULARIA, *suplicant amb molt carinyo*

Papà...

EL PARE, *entendrint-se, diu a la seva esposa*

Potser tinguis raó, vès!... Doncs les retiro, fins que no'm quedin noies per a casar! (*I emocionat, juntant la parella i abraçant finalment la seva dòna, afegeix:*) Fills meus: sieu ditxosos, com ho hem estat nosaltres!

TELÓ

DEL MATEIX AUTOR

	Pessetes
<i>La morta</i> , quadro dramàtic.	1
<i>Boca d'infern</i> , monòleg.	0'50
<i>Claror de posta</i> , quadro dramàtic.	1
<i>Comedia d'amor</i> , dos actes.	1'50
<i>La guineu</i> , pas de comedia.	1
<i>L'encís dels divuit anys</i> , comedia.	1
<i>El mestre</i> , comedia lírica en tres actes, música de l' Enric Morera.	2
<i>La família Rocamora</i> , drama en quatre jorna- des	2
<i>Flors i violes</i> , dos actes de comedia.	1'50
<i>Senyor Ruc, mestre d'estudi</i> , novela pueril amb il·lustracions den Cornet (Biblioteca <i>Patufet</i>)	1
<i>Fontalegria</i> , dos actes de comedia.	1'50

Preu: 1'50 pessetes